

Még egyszer és utoljára...

Örömmel olvastam a Szegedi Egyetem 83/3. számát. A címlapon tették közzé a hírt, hogy egy fiatal oktatóból és hallgatókból álló csoport által készített tantárgyi reformtervezetet vitattak meg a JATE Bölcsészettudományi Karán. Minden előzetes kommentár nélkül egy hasonló SZOTE-s javaslatra hívnám fel a figyelmet.

Tavaly a SZOTE Hallgatói Pártalapszervezete (HASZ) és a KISZ Bizottság közös együttműködésével szintén alakult egy kis csoport, mely az 1983-ban bevezetett oktatáskorszerűsítés eredményeinek összefoglalásával foglalkozott. Az „Alapozó tárgyak oktatáskorszerűsítésének tapasztalatai” című írásos anyag tárgyként értékelte a jelenleg az V. évnél tartó korszerűsítési folyamat első három évét. Az első két év ugyanis viszonylag zárt egységet képez, ahol az anatómiai, élettani, biokémiai és biológiai ismeretek elsajátítása a fő cél. A harmadévtől az elméleti tárgyak és klinikum között nyitott: mind az élettani, mind a kóros folyamatok keletkezésével, mechanizmusával foglalkozik, a klinikum elméleti alapjait tárgyalja. A szerzők megállapításai szerint a III. év, mely funkcionálisan fogva szinte a legfontosabb, túlsúlyosabb. A tantárgyak közötti időbeni koordináció ugyan megvalósult, de az óriási lexikális adatmennyiség, a magas óraszám, a vizsgák emelkedett száma miatt, a tárgyak közötti összefüggések felismerésére és elemzésére, sőt ezek alapos megtanulására, a legnagyobb igyekezettel is csak igen kevés hallgató képes. A szerzők ezért néhány tantárgy átcsoportosításával, kitöltetlen gyakorlatok rövidebbre vételével, stb. úgy alakították át az első három év órarendjét, hogy a III. év súlyozott preklinikai tárgyait (körbontan kórleletan) az őket megillető nagyobb óraszámú tárgyakhoz (egy-egy tantárgy rövid értékelése és változtatási javaslata után rövid táblázat foglalja össze a tárgyak óraszámát, és az egyszerű vizsgaformát. A javaslat nem 42 oldalas, hanem csak 11, nem nevezhető radikálisnak, valószínűleg az egyetem keretein belül megoldható.

Az írásos anyagot a HASZ taggyűlésén elfogadta a megkötéssel, hogy készüljön egy átfogó elemzés az oktatáskorszerűsítésről, politikai hatásáról, megvalósításának eszközeiről. A kiegészítés elkészült, a SZOTE KISZ-Bizottsága is elfogadta. Így a KISZ és a HASZ támogatásával került a javaslat a SZOTE Párt V. B. elé. Egyetlen részjavaslat kivételével a SZOTE Párt V. B. a javaslatot elfogadta, megvalósítását célul kitűzte.

Es itt megáll a történet. Azóta egy év eltelt. A javaslat az Egészségügyi Minisztérium valamelyik íróasztalfiókjában porosodik.

Mivel az idő közben nem állt meg, a javaslat, ha alapelve nem is, de megoldási módjának egy része elévült. A kevésbé fontosnak értékelt tárgyaknak (szociológia, pszichológia, orvostörténet) ugyanis, a legújabb koncepciók szerint, a jövőben nagyobb hangsúlyt kell kapniuk. Az „Alapozó tárgyak oktatáskorszerűsítésének tapasztalatai” a maga idejében korszerű volt, és hogy egy-két rész megoldással is, de mindenképpen előbbre vitte volna az oktatást. Ma már felesleges lenne megvalósítását napirendre tűzni.

Reméljük, hogy a nyilvánosság elé került a JATE-s tervezet szebb jövő elé néz, és figyelembe veszik a bölcsészoktatás távlati fejlesztési tervének kialakításakor. Bizunk abban, hogy a SZOTE-s átméleti sikertelenség nem kedvetlenít el senkit, sőt további javaslatok kidolgozására ösztönöz.

GYÖNGYÖSI MARIANN
SZOTE KISZ-Bizottság
tanulmányi felelőse

Tisztelt Tavasz!

Bár érkezését jó előre közték az újságok, a televízió és a rádió, mégis váratlan ez az újbóli találkozás. A szervezés hiányosságai és az Ön által jól ismert kapkodó öröm miatt nem is tudtam gondoskodni megfelelő szállásról, bár az Önt megillető helyek nincsenek elfoglalva: fűben, fában tárukló ablakban, kigombolt kabátok alatt otthon, ra talált.

Kívánom, hogy a legutóbbi összérvzési konferencián ki-nyilatkozott vállalkozásait ma-radéktalanul tudja teljesíteni: csalogassa az utcára az embereket, láttasson hosszú combokat, nyissanak ki pa-rancsára a sörkerteit, utcai kávézók, színesedjen a világ, és úgy Nyár felé sorakoztas-

sa föl a Kárász utcán a jó-szagú, gombos pólokat.

Padlásokról, tárolókból kerüljenek elő a csillogó kerék-párok, helyükre sorakozzanak a szánkók, nyüzsgő sílécék, keverjék Z. Nagynál a fino-mabbnál finomabb fagylatokat, totyogjanak utcán, játszótéren az aranyos bölcsődé-sek.

Csapoljanak hűs sört, ül-jének ki kedvenc helyükre a nyugdíjasok és mindenki örömeire szőlaljon meg újra a csobogást is elnyomva a Du-gonics téri szökőkút mindig változatos, lélekemelő muzsi-kája.

Maradok tisztelő híve, a fogadóbizottság nevében:

Kiállítás a SZOTE-n

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Szakszervezeti bizottsága a Lenin körúti klubtermében március 7-én kiállítást nyitott Bakacsi Lajos, Harmath Klára festőművész tanárok és Major István, Tóbiás Klára tűzzománc iparművészek alkotásai-ból.

A kiállítás — melyet dr. Laczkó Katalin, a JGYTF Nép-

művelés tanszékének vezetője nyitott meg — március 18-ig tekinthető meg, munkanapokon 11 és 17 óra között. (Felvételeinket Benyhe János a kiállításon szereplő tűzzománc-képekről készítette.)

De hogyan tovább?

(2. oldal)

Közös gondunk: a menza

(2. oldal)

Deréky Pál a nyugaton élő magyarokról

(3. oldal)

Felelet

(4.—5. oldal)

Sport

(7. oldal)

XXI. évfolyam

4. szám 1983. március 23.

Ára: 1,80

Oktatástechnika az egyetemen és a főiskolán

A 60-as évek végén még „Televíziót minden iskolának” akciót tartottak Magyarországon. A 70-es évek közepén a szemléltetőanyagok és a szemléltetőeszközök óriási tömege került az általános- és a középiskolákba. A nagyobb intézmények igazgatói zárláncú televízióról álmodtak. (Néhányuk álmából valóság lett.) Valamennyi tanárképző intézményben tantárgy lett az oktatástechnika és technológia. A 80-as évek elején az iskolák technikai fejlődése megállt, és a közeljövőben nem is várható újabb gyors fejlődés. De mi a helyzet a tanárjelöltek és irányító felkészítésével illetve a felkészítést végző szegedi csoportok munkájában? Erről érdeklődtünk dr. Kovács Lászlótól, a JATE Oktatástechnikai Központjának vezetőjétől és dr. Kozma Róberttől, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Oktatástechnikai tanszéki csoportjának vezetőjétől.

■ Hol a helye az oktatástechnikának a tantárgyak rendszerében? Várható-e változások a jövő tanárainak ez irányú képzettségében?

Dr. Kovács László: — Az oktatástechnika egy kiszolgáló tárgy, de a jövőd tanárának már feltétlenül szüksége van technikai ismeretekre. Ennek oktatása nálunk úgy érzem, még fejlesztésre szorul. Az oktatásra rendelkezésre álló idő kevés, ezért a képzést blokkosítva kellene megoldani. A következő évtől akarjuk bevezetni az Oktatástechnológia — technikai gyakorlatok nevű tárgyat, amelyet háromszor öt órában oktatunk majd és az első év első félévétől a negyedik év utolsó félévéig bármikor lehet a hallgatóknak teljesíteni. Aki ismerik a leg-elemibb technikai dolgokat, tudásuk bemutatása után indexük-be aláírást kapnak, akiknek hiányosságai vannak, azok a foglalkozásokon pótolhatják ezeket. A negyedéveseknek tartunk majd szemináriumi foglalkozásokat. Ezeket a hatékonyság-vizsgálattól a szakra orientált speciális foglalkozásokig, a szaktanterem használatig technológiai témákat oktatnánk. A nyelv-szakosok lehetőséget kapnak nyelvi laborban való tanításra, mikrotanításokat szervezünk majd — közösen a szakmódszer-tanósokkal. Már az elmúlt félévben a JATE Természettudományi karán — egy szak ki-vételével — minden tanárszakos hallgató órarendjében készült videofelvétel. Ennek elemzése nagyban segíti a hallgatók taná-ri önképének kialakítását. Ezt a képzési rendszert még kiegészí-tének a TTK-n már nagyon jól funkcionáló speciál kollégiumok.

Dr. Kozma Róbert: — Az alapvető fontosságú az informá-ció, annak kell a megfelelő ha-ást elérni. Másodlagos hogy ho-gyan jelenítjük meg ezt az in-formációt. De ehhez a megjele-nítéshez meg kell találni a meg-felelő eszközt. Az oktatásban

nem terveztünk nagy változások-at. Hallgatóink másodévbén ke-rülnek hozzánk. Az első félév-ben transzparens sorozat terve-zése és készítése a feladat, a második félévben hangosított diaszorozat forgatókönyvét készí-tik el diákjaink. Eddig heti két órában tartottunk szemináriumo-kat. Most a főiskola terveiben szerepel az ún. általános tárgyak óraszámának csökkentése, ez alól valószínűleg az oktatástechnika sem lesz kivétel. Harmadévbén speciálkollégiumokon vehetnek részt nálunk az érdeklődők. Ha az év végén sikeres záróvizsgát tesznek diplomájukban oktatás-technológusi betétlapot kapnak. Fontosnak tartjuk, hogy közvet-len kapcsolatba kerüljünk hall-gatóinkkal.

■ Van-e lehetőség az eszköze-ik bővítésére jelenleg?

Dr. Kovács László: — Az Or-szágos Oktatástechnikai Köz-pont, a Művelődési Minisztéri-um és más szervezetek úgy lát-ják, hogy az 1983-as évben ér-deemes áttérni videóra a színes technikára. ez ötödannyiba ke-rül, mint a fekete-fehér fenn-tartása. (Például: 1 óras fekete-fehér szalag ára 4600 forint, míg 1 óras színes videokazetta 7—800 forintba kerül.) A főiskolák és egyetemek mindegyike — a JA-TE kivételével — rendelkezik Umatic-rendszerrel. E rendszer beszerzése nálunk éppen folyik. Ezzel mi is beilleszkedünk az országos rendszerbe, és minden másutt gyártott programot át tu-dunk venni.

Dr. Kozma Róbert: — Az el-múlt évben műszerbeszerzési pá-lyázatot hirdett a minisztéri-um. A mi pályázatunkat elfogad-ták, így lehetőségünk lesz 600 000 forint értékű fejlesztésre. Egyre fokozódó igény van egy mozg-at-ható videorendszerre (például a testnevelési tanszék részéről), ennek beszerzését javasoltuk.

■ A jelenlegi körülmények között nem alakult ki túl nagy szakadék a felsőfokú oktatás és a gyakorlat között?

Dr. Kovács László: Azért az egyetemen nem lehet primitíven oktatni, mert a gyakorlatban nagyok a lemaradások.

Dr. Kozma Róbert: — Most az iskolákban az új eszközök be-szerzését a költségvetés helyze-te akadályozza, ugyanakkor a régi eszközök kezdenek elhasz-nálódni. Ez részben jó, mert azt jelenti, hogy használják őket. De ha hozzá nem értésből adódik az elhasználódás, az baj. Ezért fontos, hogy a hallgatók a fős-iskolai lehetőségeket még jobban kihasználják.

■ A hallgatók oktatásán ki-műveljen tevékenységeikkel foglalkoznak az oktatástechnikai részleg?

Dr. Kovács László: Az Okta-tástechnikai Központ 1977-ben létesült. A kutatás akkor indul-hatott meg, amikor végeztünk a berendezéssel. Elsősorban az általános- és középiskolai új tan-tervekhez információ hordozókat akartunk készíteni. Kilószám

készültek is transzparensok. En-nek külön értéke, hogy legalább a felét a hallgatók tervezték. Egy kicsit szomorú, hogy első-sorban TTK-sok. A bölcsész ka-ron még idegenkednek ezektől az eszközöktől. Számításaink sze-rint 1984. januárjától az Okta-tástechnikai Központ ingyen dolgozik. Ezt úgy kell érteni, hogy a befektetett összeg és az ennek levén elért megtakarítás kb. kiegyenlíti egymást. Ez a ja-vítási költségeken elért megta-karításból (mi javítjuk az egye-tem 82 egységének mindenféle audiovizuális eszközeit a rádiók és televíziók kivételével), a fotó és egyéb szolgáltatások önköltsé-gen való végzéséből adódik. Per-sze tovább lehetne bővíteni te-vékenységünket! Szívesen vállal-nánk TDK dolgozatok szemléltetőanyagának nívós kivitelezését, ha a hallgatók vagy a tanszékek ezzel megkeresnének bennünket. A nem tanárszakos hallgatók el sem jönnek hozzánk, jó lenne legalább a médiatárunkat velük is megismertetni!

Dr. Kozma Róbert: — Jelen-leg két témában folytatunk ku-tatásokat. Ezenkívül együttmü-ködünk a Csongrád megyei Mó-dszertani Intézettel a gyakorló pedagógusok továbbképzésében. Információ-hordozókat készí-tünk a különböző tanszékek számá-ra. Ezeknek a tervezését a tanszéki oktatók végzik, számukra alap-vető oktatástechnológiai témák-ban belső tanfolyamokat szer-vezünk.

■ Köszönöm a beszélgetést!
BÖLE ISTVÁN

HÍREK

A művelődési miniszter a Nemzetközi Nőnap alkalmából a József Attila Tudományegye-tem dolgozóit közt Dr. Juhász Rozália adjunktust „Kiváló Munkáért”, Báló Jánosné hiva-talságát, dr. Durszt Endréné tudományos munkatársat, dr. Nagy Mária adjunktust, dr. No-vák Ákosné technikust, Szűcs Árpádné tanárnőt és Varjú Ká-rolyné dr. adjunktust „Miniszteri Dícsért” kitüntetésben részesít-tette.

A kitüntetéseket Dr. Kristó Gyula, a JATE rektora adta át az egyetem párt- és társadalmi szervek képviselőinek jelenlété-ben.

A 16. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Orvostu-dományi szekcióját a Szegedi Orvostudományi Egyetem ren-dezi meg, március 29—31 között. Ebből az alkalomból a Szegedi Egyetem mellékletet jelentet meg, így április 8-i lapszámunk a szokásos 8 oldal helyett 6 ol-dallal jelenik meg.